
Državni izpitni center

SPOMLADANSKI IZPITNI ROK

ZGODOVINA

NAVODILA ZA OCENJEVANJE

Petek, 8. junij 2012

SPLOŠNA MATURA

IZPITNA POLA 1 – OBČA ZGODOVINA**Od nacionalnih gibanj do prve svetovne vojne**

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
1.1	1	<ul style="list-style-type: none"> ♦ (Carska) Rusija ♦ Turčija (Osmansko cesarstvo) ♦ Avstrijsko cesarstvo (Habsburška monarhija) 	Za navedbo vseh treh rešitev 1 točka.
1.2	1	dve od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ Nemci ♦ Italijani ♦ Poljaki 	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
2.1	1	ena od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ pevska društva ♦ telovadna društva 	
2.2	1	ena od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ Oblasti so društva prepovedovala. ♦ Društva je najprej prepovedala, naknadno pa dovolila. 	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
3.1	1	♦ oglarji (karbonarji)	
3.2	1	♦ Bojevali so se za združitev Italije in njeno samostojnost ...	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
4	2	<ul style="list-style-type: none"> ♦ A ♦ B ♦ G ♦ H 	Za štiri pravilne rešitve 2 točki, za tri ali dve 1 točka.

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
5	3	<ul style="list-style-type: none"> ♦ C ♦ E ♦ F ♦ A ♦ B ♦ D 	Za šest pravilnih rešitev 3 točke, za pet ali štiri 2 točki, za tri ali dve 1 točka.

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
6.1	1	♦ Poslance so izvolili.	
6.2	1	♦ velikonemški program	
6.3	2	♦ Velikonemški program je predvideval združitev nemških dežel in Avstrije pod žezlom habsburške dinastije, malonemški program pa združitev nemških dežel brez Avstrije pod vodstvom Prusije.	
Skupaj	4		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
7.1	1	♦ Na kongresu so oblikovali manifest evropskim narodom in adresu avstrijskemu cesarju.	Za navedbo obeh dokumentov 1 točka.
7.2	1	♦ Delegati so želeli preureditev Avstrije v zvezo enakopravnih narodov, federacijo.	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
8	1	♦ A	
	1	♦ D	
	1	♦ F	
Skupaj	3		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
9	2	♦ Ogrska vojska je bila premagana pri Vilagosu. ♦ Na pomoč pa jim je prišla ruska vojska (general Paskijevič).	

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
10.1	1	♦ Krimska vojna	
10.2	1	♦ Velika Britanija (Anglija), Francija (in Piemont)	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
11	1	♦ Prusija je bila gospodarsko razvita, s carinsko zvezo iz leta 1834 je nase vezala večino nemških dežel, bila je ustavna monarhija z omejenim parlamentarizmom in tako privlačna za liberalno in nacionalno čuteče nemško meščanstvo.	
	1	♦ Otto von Bismarck je bil človek z močno voljo, vztrajen, razumen, pameten človek z jasnimi cilji, odprto je izražal svoja mnenja.	
	1	♦ Nemčijo je hotel združiti z vojaško silo (železom in krvjo).	
	2	♦ Najprej je skupaj z Avstrijo napadel Dansko, nato je premagal Avstrijo in na koncu še Francijo.	Za popolno rešitev 2 točki, za naštetih le dve vojni 1 točka.
Skupaj	5		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
12	1	♦ Razglasitev je bila v Versaillesu (v Parizu, v Franciji, v zrcalni dvorani)	

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
13.1	1	♦ Kraljestvo Piemont-Sardinija (Sardinsko kraljestvo, Piemont)	
13.2	1	ena od: ♦ funkcijo ministrskega predsednika ♦ funkcijo predsednika vlade ♦ minister	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
14	2	♦ 1859 – Lombardija ♦ 1860 – Toscana, Modena, Parma (Kraljestvo obeh Sicilij) ♦ 1866 – Benečija (Benetke) ♦ 1870 – Rim (Papeška država, cerkvena država)	Z štiri pravilne rešitve 2 točki, za tri ali dve 1 točka.

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
15	1	♦ Sicilijo in Kraljestvo obeh Sicilij (Neapeljsko kraljestvo)	

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
16	1	♦ Oktobrska diploma in februarški patent (februarska ustava)	

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
17.1	1	♦ poraz s Prusijo (poraz pri Kraljevem Gradcu), izguba Benečije	
17.2	1	tri od: ♦ vladar ♦ zunanja politika ♦ vojska ♦ finančna politika ♦ skupna valuta	Za tri navedbe 1 točka.
17.3	1	♦ Avstro-Ogrska	
Skupaj	3		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
18.1	1	ena od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ Ljudstvo se je uprlo. ♦ Vlada se je umaknila v Versailles. ♦ Vstajniki so razglasili komuno. 	
18.2	2	štiri od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ Komuna je uvedla splošno oborožitev ljudstva. ♦ Komuna je izročila tovarne delavcem. ♦ Komuna je uvedla ločitev cerkve od države. ♦ Duhovnike v šolah so zamenjali posvetni učitelji. ♦ Komuna je razglasila enakopravnost žensk. ♦ Komuna je pripravljala reorganizacijo kulturnih ustanov. ♦ Komuna je določila najvišje plače uradnikov. 	Za štiri ukrepe 2 točki, za tri ali dva 1 točka.
Skupaj	3		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
19	3	<ul style="list-style-type: none"> ♦ T ♦ A ♦ A ♦ T ♦ T ♦ A 	Za šest pravilnih rešitev 3 točke, za pet ali štiri 2 točki, za tri ali dve 1 točka.

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
20.1	1	♦ imperializem (kolonializem)	
20.2	1	Zaradi težnje po ena od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ bogastvu ♦ novih trgov ♦ utrjevanju svoje moči 	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
21.1	1	ena od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ ustanovljena je bila Velika Bolgarija (od Egejskega morja do Albanije) ♦ Avstro-Ogrski ne dajo pravice do zasedbe BiH ♦ povečan vpliv Rusije 	
21.2	2	dve od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ velesile priznajo samostojnost Srbiji, Črni gori in Romuniji (Bolgariji) ♦ velesile ustanovijo neodvisno bolgarsko državo ♦ velesile podelijo Avstro-Ogrski mandat za zasedbo in začasno upravljanje nad še vedno turško Bosno in Hercegovino 	
Skupaj	3		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
22.1	1	♦ izgradnja vojne mornarice	
22.2	1	♦ Odnosi z Veliko Britanijo so se zaostri (velika Britanija pospešeno posodablja svojo mornarico).	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
23	3	♦ B ♦ A ♦ A ♦ B ♦ A ♦ B	Za šest pravih rešitev 3 točke, za pet ali štiri 2 točki, za tri ali dve 1 točka.

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
24.1	1	♦ antisemitizem	
24.2	1	dve od: ♦ zaradi pohlepa po denarju ♦ zaradi težnje po nadvladi ljudstev in držav ♦ zaradi brezobzirnosti v svojem ravnanju	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
25	3	♦ 1861 ♦ 1866 ♦ 1867 ♦ 1804 ♦ 1848 ♦ 1882	Za šest pravih rešitev 3 točke, za pet ali štiri 2 točki, za tri ali dve 1 točka.

Skupno število točk IP 1: 60

IZPITNA POLA 2 – NARODNA ZGODOVINA**Razvoj zgodovinskih dežel in Slovenci**

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
1.1	1	♦ Prvi val je prišel s severa (severovzhoda, Moravska), drugi pa z jugovzhoda (juga, vzhoda, Panonija).	
1.2	1	♦ 6. stoletje	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
2	1	♦ Krnski grad	

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
3	2	dve od: ♦ Kosezi so bili verjetno knezovo oboroženo spremstvo (pravica do nošenja orožja). ♦ Sodelovali so pri ustoličevanju knezov. ♦ Po koncu Karantanije so prešli v vrste plemstva in kmetov. ♦ Do 13. stoletja so obdržali svoje pravo in sodstvo. ♦ Bili so osebno svobodni (niso bili vključeni v fevdalna gospostva).	

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
4.1	1	♦ ustoličevanje (karantanskih knezov, pozneje koroških vojvod)	
4.2	1	♦ sodna oblast	
4.3	1	♦ knežji kamen	
Skupaj	3		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
5	1	♦ C	
	1	♦ D	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
6.1	1	Karantanija, ena od: ♦ Je izgubila samoupravo (avtonomijo, samostojnost). ♦ Nima več pravice do domačih knezov. ♦ Ni bila več kneževina, postala je grofija. ♦ Domače kneze zamenjajo frankovski grofi.	
6.2	1	♦ frankovski (zahodni) tip fevdalizma	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
7.1	2	dve od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ Pokristjanjevanje je potekalo v domačem jeziku. ♦ Uveden je bil nov črkopis (glagolica). ♦ Bogoslužje je bilo v domačem jeziku. ♦ Posvečala sta slovanske duhovnike. 	
7.2	1	♦ Odnos salzburške duhovščine je bil negativen (zaničujoč, poniževalen ...).	
Skupaj	3		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
8	1	♦ Velika Karantanija	

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
9	3	<ul style="list-style-type: none"> ♦ GORIŠKA – Sveto rimsko cesarstvo (Nemško cesarstvo) ♦ ISTRRA – Beneška republika (del Svetega rimskega cesarstva) ♦ KOROŠKA – Sveto rimsko cesarstvo (Nemško cesarstvo) ♦ KRANJSKA – Sveto rimsko cesarstvo (Nemško cesarstvo) ♦ PREKMURJE – Ogrska (Madžarska) ♦ ŠTAJERSKA – Sveto rimsko cesarstvo (Nemško cesarstvo) 	Za šest pravih rešitev 3 točke, za pet ali štiri 2 točki, za tri ali dve 1 točka.

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
10.1	1	♦ Rudolf I. Habsburški je premagal Čehe (češkega kralja Otokarja II. Přemysla leta 1278 v bitki pri Suhih krutih, ki je imel dotlej v posesti Štajersko, Koroško in Kranjsko).	
10.2	1	♦ Štajerska	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
11.1	1	Posest so pridobivali s (z) dve od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ porokami ♦ vojskovanjem ♦ dedovanjem 	Za dve pravilni rešitvi 1 točka.
11.2	1	♦ Žovnek	
11.3	1	♦ Barbara Celjska je postala cesarica.	
11.4	1	♦ Ulrik (II.) je bil ubit (v zaroti).	
Skupaj	4		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
12	3	<ul style="list-style-type: none"> ♦ B ♦ B ♦ C ♦ A ♦ A ♦ B 	Za šest pravih rešitev 3 točke, za pet ali štiri 2 točki, za tri ali dve 1 točka.

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
13.1	1	dve od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ pravica do obvezne poti ♦ sejemske pravice ♦ pravice do obzidja (obrambe) ♦ skladiščno pravo 	
13.2	1	<ul style="list-style-type: none"> ♦ obrt ♦ trgovina 	Za navedbo obeh gospodarskih dejavnosti 1 točka.
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
14.1	1	♦ statut	
14.2	2	Prebivalci obalnih mest so se ukvarjali s(z) štiri od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ ribištvom ♦ solinarstvom ♦ ladjedelnitvom ♦ vinogradnitvom ♦ oljkarstvom ♦ sadjarstvom ♦ obrtjo ♦ trgovino ♦ tovorništvom 	Za štiri pravilne rešitve 2 točki, za tri in dve 1 točka.
Skupaj	3		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
15	2	<ul style="list-style-type: none"> ♦ A ♦ C ♦ G ♦ I 	Za štiri pravilne rešitve 2 točki, za tri in dve 1 točka.

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
16	1	♦ TABOR: Kmetje so za zaščito pred turškimi vpadi okoli cerkva zidali utrdbe, tabore.	
	1	♦ VOJNA KRAJINA: Obmejni pas trdnjav od Drave do Jadranskega morja, ki so ga v 16. stoletju ustanovili Habsburžani.	
	1	♦ USKOKI: Pravoslavno vlaško živinorejsko prebivalstvo, ki se je v 16. stoletju doseljevalo na slovenska tla (vojaški najemniki v Vojni krajini).	
Skupaj	3		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
17	1	♦ Notranja Avstrija (notranjeavstrijske dežele)	

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
18	2	štiri od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ povečane dajatve ♦ uvedba novih dajatev ♦ povečana tlaka ♦ omejevanje kmečke trgovine ♦ turški vpadi ♦ spreminjanje denarnih v naturalne dajatve ♦ višji davki ♦ prisvajanje srenjske posesti ... 	Za navedbo štirih vzrokov 2 točki, za tri ali dva 1 točka.

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
19	3	A – vseslovenski kmečki upor 1515 tri od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ pojasnitev boja za staro pravdo (opis konkretnih vzrokov) ♦ Kranjska, Koroška in Štajerska ♦ poraz kmetov na Koroškem in Štajerskem, na Kranjskem pa so se kmetje razbežali; kaznovanje upornikov (konkretni opis: kazni, puntarski davek ...) B – hrvaško-slovenski kmečki upor 1573 tri od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ opis vzrokov (tlaka, dajatve, davki ...) in nasilje Franja Tahyja ♦ hrvaško Zagorje, Štajerska in Kranjska ♦ poraz kmetov pri Krškem, Donji Stubici; kaznovanje upornikov (sodbe, obešanje, kaznovanje Matije Gubca ...) 	Za vsako pravilno rešitev 1 točka, skupaj 3 točke.

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
20	3	tri od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ Primož Trubar je (1550) izdal prvi slovenski knjigi Abecednik in Katekizem, (pozneje še vrsta drugih del: Cerkovna ordnunga, Hišna postila, Veliki in mali testament ...). ♦ Jurij Dalmatin je prevedel Sveto pismo (ki je bilo izdano 1584). ♦ Adam Bohorič je (1584) izdal prvo slovensko slovnico Zimske urice (Articae horulae). 	Za navedbo vsakega protestantskega pisca in enega njegovega dela 1 točka, skupaj 3 točke. Upoštevamo tudi Sebastijan Krelj in Otroška biblija.
	1	dve od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ Uvedeno je protestantsko šolstvo, ki je bilo namenjeno dečkom in deklicam v mestih in podeželju. ♦ Pouk je bil v domačem jeziku. ♦ Šole naj bi usposobile ljudi, da bi brali Sveto pismo v domačem jeziku. 	Za dve pravilni rešitvi 1 točka.
	1	Slovenci smo dobili z reformacijo, dve od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ prvo knjigo ♦ knjižni jezik ♦ prvo slovnico ♦ prvo tiskarno (Mandeljčevo) ♦ prevod Biblije ♦ nov črkopis (bohoričica) ♦ pravopis ♦ večjezični slovar (Hieronim Megiser) ♦ večje povezovanje slovenskega življa v celovito etnično telo (Trubarjev nagovor: »Lubi Slovenci«) 	Za dve pravilni rešitvi 1 točka.
Skupaj	5		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
21.1	1	♦ Ker je potreboval podporo protestantskega plemstva za odobritev davkov za protiturško obrambo.	
21.2	1	♦ protestantizem (luteranstvo)	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
22	3	Proti luteranstvu so nastopili z/s tri od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ ustanavljanjem jezuitskih kolegijev ♦ izgonom protestantskih duhovnikov in šolnikov ♦ prepovedjo protestantskega bogoslužja ♦ odstavljanjem protestantov z vseh državnih funkcij ♦ vizitacijo ♦ ustanovitvijo verskih komisij ♦ vrnitvijo v katoliško vero ali zapustitvijo dežel (najprej meščani 1599 in 1628 plemstvo) ♦ uničevanjem protestantskih knjig ♦ uničevanjem protestantskih cerkva ... 	Za vsako pravilno navedbo 1 točka, skupaj 3 točke.

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
23	1	♦ barok	

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
24.1	1	<ul style="list-style-type: none"> ♦ trivialke (ljudske šole) ♦ normalke ♦ glavne šole 	
24.2	1	<ul style="list-style-type: none"> ♦ pisanje ♦ čitanje ♦ računanje ♦ verouk 	
24.3	1	ena od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ boljša izobrazba prebivalstva ♦ možnost povečanega števila izobražencev ♦ krepitev narodne zavesti 	
Skupaj	3		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
25.1	1	♦ Jožef II. je razglasil versko strpnost (pravico do veroizpovedi so dobili protestanti, kalvinci, judi in pravoslavni).	
25.2	1	♦ Cesar je pustil delovanje samostanom, ki so se ukvarjali s širšo koristno dejavnostjo (šolstvom, nego, zdravstvom ...).	
Skupaj	2		

Skupno število točk IP 2: 60